

PASCUAL HERMANOS, SA, I PEGO FRUTAS, SA, COMPREN EL 41% DE LA MARJAL PEGO-OLIVA

Una marjal amenaçada

Tres grans empreses estan comprant terrenys d'una de les poques zones humides recuperables del País Valencià, avui amenaçada per un projecte de dessecació. Mentrestant, la Conselleria d'Agricultura continua dessecant unes terres que han anat a parar a les mans d'empreses privades.

La Conselleria d'Agricultura vol convertir la marjal en zona rendible.

Esther Roig

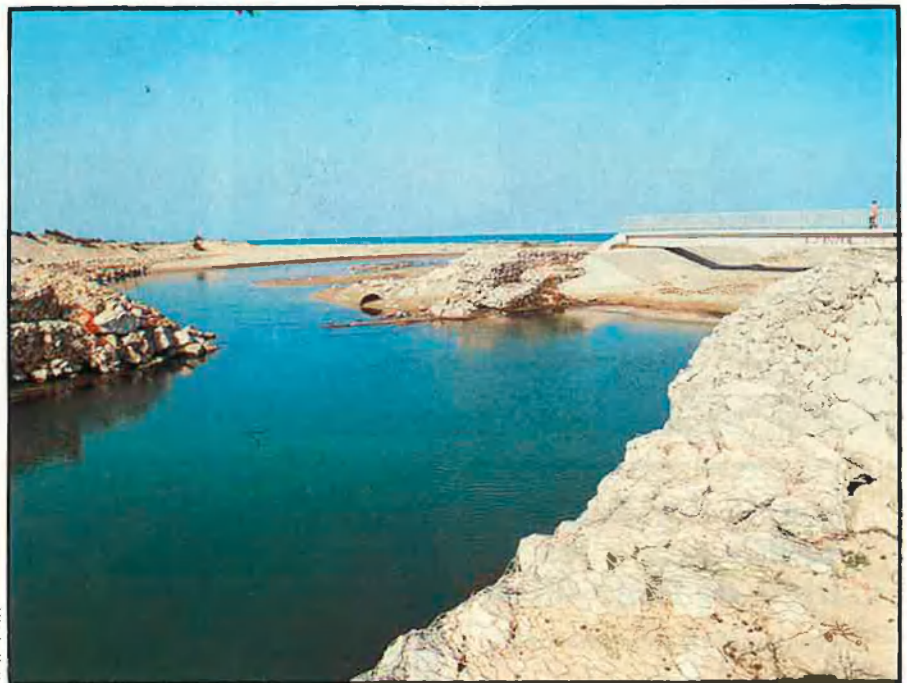
Des de 1980 el *holding* valencià Pascual Hermanos, SA, i una de les seues empreses, Agromediterráneo, SA, estan comprant terrenys de la marjal Pego-Oliva (comarca de la Safor) a preu de saldo, 150.000 ptes. la fanecada. Actualment, aquestes dues empreses amb Pego Frutas, SA, posseeixen el 41% de les terres de la marjal del terme d'Oliva. A Pego, se sospita que la compra de terres per aquestes empreses ha estat encara major. Els contractes que durant 88 anys ha sofert el Pla de Dessecació de la marjal Pego-Oliva han contribuït perquè els grans propietaris del País Valencià s'apoderen dels terrenys d'una de les poques zones humides recuperables de l'estat espanyol.

Segons ha pogut saber aquest set-

manari, l'empresa de cítrics valenciana ha comprat com a Pascual Hermanos, SA, 11 hectàrees i 130 fanecades en la part de la marjal que correspon al poble d'Oliva; com a Agromediterráneo, SA, Josep Ma. i Vicent Pascual Pascual posseeixen en l'actualitat 145 hectàrees i 173 fanecades. Un altre empresari valencià, Alfredo Gómez Torres-Gómez Trenor, ha anat comprant des de l'any 78, amb el nom de Pego Frutas, SA, 84 hectàrees i 1.012 fanecades de terres humides.

En total, les tres empreses cítriques controlen el 41% de la marjal d'Oliva. La resta de la zona humida la controlen l'estat, un 2%; petites empreses, com el Grup Sindical de Colonització, SAT, que posseeix el 9%, i llauradors de les poblacions d'Oliva i Pego. En xifres globals, en la zona humida hi ha més de vuit-cents propietaris que porten anys sense poder realitzar activitats a l'espera del que passe amb la marjal. Tenen, això sí, la promesa de la Conselleria de convertir la marjal en una zona rendible.

«Hem comprat aquestes terres —diu Salvador Sastre, interlocutor de Pascual Hermanos, SA— amb la finalitat de convertir-les en cultius rendibles. Som conscients del clima tens que es

Obres del 'venturi'.

respira entre alguns veïns partidaris de declarar la zona parc natural, però també sabem que la gran majoria està per la dessecació. L'administració és qui ha de decidir». Per al director general d'agricultura, Gonzalo Carbo-

nell, la dessecació de la zona humida està decidida. «Hem realitzat el descompte més important de la concentració parcel·laria. La dessecació de la marjal està assumida pels propietaris, sobretot de Pego. Ells saben que tot el

No totes les conquestes de Casanova eren dones.

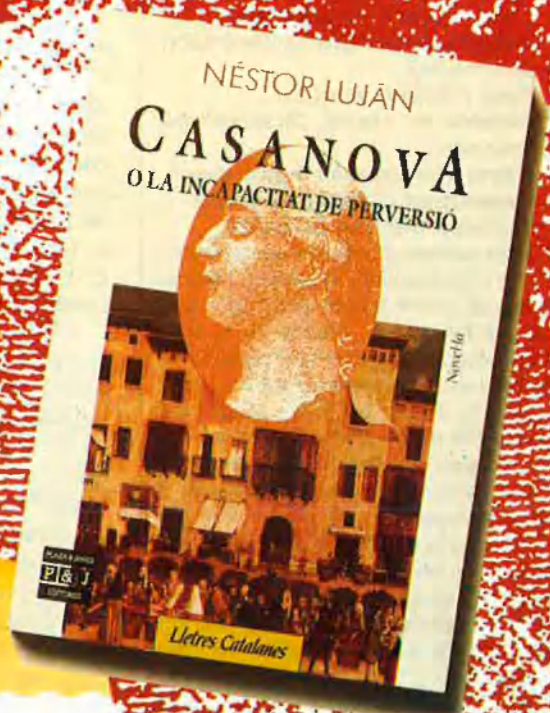
Casanova no era només un exquisit liberti incansable. Era també un intel·lectual, un músic, un polític, un negociant, un jugador, un home d'acció i un agent de la Maçoneria.

Una persona extremadament culta que va traduir Homer i Horaci al italià i va escriure una sorprenent refutació de les idees de Voltaire.

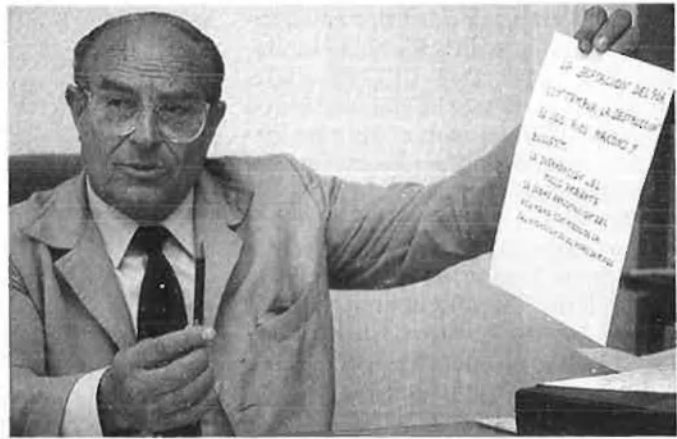
Una vida apassionant que molt pocs coneixen i que a gairebé tothom deixarà sorprès.

«Casanova», la primera novel·la en català de Néstor Luján. T' enamorarà.

Pròxims llibres per caure rendit: «Ofici d'amant a Florència», de Xavier Febrés i «El Modernisme Literari i d'altres assaigs», de Joaquim Marco.

Lletres Catalanes

RAFA GIL

Relació d'espècies nidificants a les marjals de Pego-Oliva

Escabussonet (*Tachybaptus ruficollis*).

Martinet menut (*Ixobrychus minutus*).

Coll-verd (*Anas platyrhynchos*).

Guatla (*Coturnix coturnix*).

Fotja (*Fulica atra*).

Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*).

Judia (*Vanellus vanellus*).

Piuló de mar (*Charadrius alexandrinus*).

Corrio menut (*Charadrius dubius*).

Camallonga (*Himantopus himantopus*).

Perdiu de mar (*Glareola pratincola*).

Fumarell (*Chlidonias hybrida*).

Cuquello (*Cuculus canorus*).

Blavet (*Alcedo atthis*).

Abellerol (*Merops apiaster*).

Caujà (*Galerida cristata*).

Cueta groga (*Motacilla flava*).

Cueta blanca (*Motacilla alba*).

Boscarla mostatxada (*Acrocephalus melanopogon*).

Reiet (*Cisticola juncidis*).

Boscarla de canyar (*Acrocephalus scirpaceus*).

Carrac (*Acrocephalus arundinaceus*).

Cagamànec (*Saxicola torquata*).

Cluixidell (*Miliaria calandra*).

Repicatalons (*Emberiza schoeniclus*).

Per a les espècies migratòries, aquesta marjal és una àrea de gran importància pel fet d'estar situada en la ruta migratòria, cosa que fa que siguin utilitzades com a àrea de descans i/o alimentació. El fet que altres zones com les marjals de Tavernes, Xeraco o Gandia, s'hagen transformat per a usos agrícoles, dóna una major importància a aquesta zona.

Quant a la riquesa en espècies ictícoles, potser és aquesta marjal un dels pocs llocs on encara es poden trobar ben representades poblacions d'espècies desaparegudes d'altres marjals del País Valencià. □

RAFA GIL

Pepa Chesa, regidora d'UPV. Dalt, representants dels ajuntaments d'Oliva i Pego.

que allí es cultive ix corrents cap a Europa».

No obstant això, per a alguns veïns, entre ells llauradors d'Oliva i Pego, la Conselleria d'Agricultura s'excusa en els propietaris per a dur a terme la dessecació d'aquesta zona humida, dessecació que seria enormement perjudicial per a l'ecosistema de l'àrea. Aquestes mateixes fonts asseguren també que la Conselleria està incomplint tots els acords internacionals de protecció de zones humides.

«Al gener de 1971 —diu V. Morera, tinent d'alcalde d'Oliva— l'enginyer León Cardenal, en representació del Ministeri d'Agricultura, i el professor Francisco Bernis, en representació del Consell Superior d'Investigació Científica de l'estat espanyol, firmaven un acord internacional per a la conservació de zones humides i de totes les aus que habiten aquestes zones. A través d'aquest acord, elaborat en una conferència en Ramsar, l'estat espanyol es comprometia internacionalment a protegir, conservar i ampliar to-

tes les zones humides i a no alterar-ne cap».

Segons l'opinió de Pepa Chesa, portaveu d'UPV i regidora de l'Ajuntament d'Oliva, «la Conselleria està creant expectatives falses i sense fonament als llauradors. Ara que la CEE està donant diners a l'estat espanyol perquè es cultive menys, el govern valencià pretén dessecar una zona humida de 976 Ha i 2.895 parcel·les per a convertir-la en terreny rendible. El preu d'una idea tan brillant és la destrucció d'un paratge de gran interès per a la comarca i contribuir al perill d'inundació per a Oliva gràcies a l'alteració de l'ecosistema».

La proposta que fa UPV davant el Pla de dessecació és que amb els 500 milions que en l'actualitat té la Conselleria per a dur a cap el projecte, compre les terres als agricultors i declare la zona espai natural.

«El problema —continua Pepa Chesa— és que per llei, els propietaris no poden donar més de 115 hectàrees i no les 500 que es necessiten per a salvar la Marjal. La Conselleria s'excusa en el fet que la Marjal és propietat privada. Però també ho era el penyal d'Ifac i es van fer tots els possibles per salvar-lo».

Josep Llorens, alcalde d'Oliva per AP, també és partidari de comprar les terres als propietaris. Però, en la seua opinió, això s'havia d'haver fet des del començament. «El pla de dessecació és un projecte polèmic que arrosseguem des de l'època del general Franco».

Un projecte de 18 anys

El 1970 el consell de ministres i l'IRYDA aprovaren el projecte de dessecació de la Marjal Pego-Oliva. Amb l'aplicació d'aquest es pretenia convertir la Marjal en una zona rendible a través de la concentració parcel·laria de terres d'arrossar. Amb aquesta finalitat, es preveia una inversió inicial de 1.405 milions de pessetes. Això no obstant, una sequera que va durar més de

quinze anys, transformà el projecte en un pla ineficaç.

La Conselleria d'Agricultura, una volta traspassades les competències, inverteix 30 milions de pessetes en les obres d'un *venturi*, bloc de ciment no previst en el projecte, que anul·la l'entrada d'espècies piscícoles al riu. En compte del *venturi*, hi anava destinada una comporta per a evitar la penetració de les aigües de la mar durant els grans temporals, segons s'especifica en el projecte inicial. Això no obstant, les obres del *venturi*, dutes a cap en la desembocadura de la sèquia del Vedat i riu Bullent, van començar l'estiu del 1984.

A finals de 1985, les pluges inunden el pla de la marjal i l'horta dels voltants va quedar afectada per l'augment del nivell de l'aigua. Aquest fet, que es repeteix el gener de 1986, va ser provocat pel *venturi*, que va impedir que les aigües seguien el seu curs natural i, per tant, les inundacions. Demostrat el fracàs del *venturi*, la Conselleria d'Agricultura preveu obrir un gran forat al mig de l'obra perquè l'aigua pugui obrir-se pas i que baixi el nivell del riu. La nova obra, encara per començar, compta amb un pressupost de vint-i-cinc milions de pessetes.

El 29 de març de 1988, les Corts valencianes aproven «la revisió de les actuacions i els projectes derivats del Pla de dessecació de la marjal i la recopilació dels estudis agro-econòmics necessaris».

El 28 de novembre del mateix any, l'Ajuntament d'Oliva vota unànimement la paralització de les obres i es pronuncia a favor de la reobertura de la vall de Gallinera, però en contra del Pla de dessecació de la Conselleria, abonat només pels nou regidors d'AP.

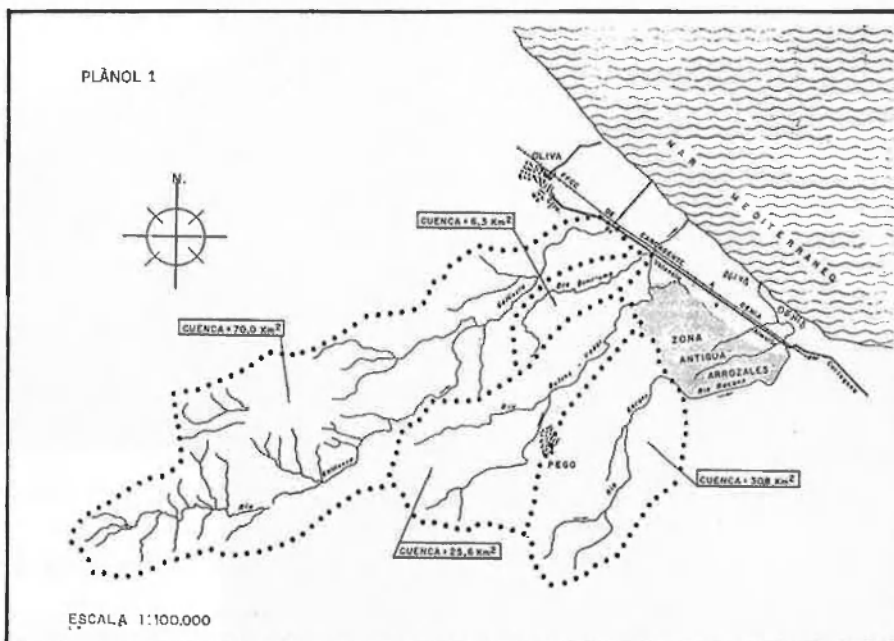
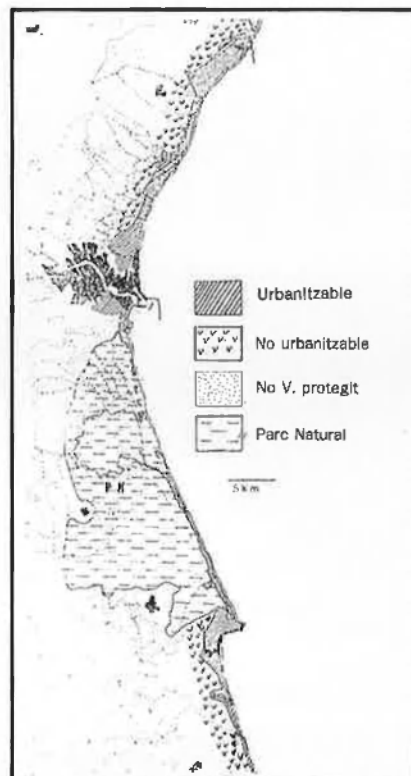
Tot i amb això, al cap d'uns mesos, en el plenari del 27-1-1989 els set vots del PSOE canviaran de rumb i s'uniran als d'AP en suport del projecte de dessecació de la marjal. Com a conseqüència, Pepa Chesa, regidora i portaveu d'UPV, dimiteix de la comissió de govern.

Actualment, la Conselleria té les mans lliures per a donar viabilitat al seu projecte de dessecació. Les accions més immediates que pensen dur a cap són la construcció d'un nou canal de formigó al costat del *venturi*, construir estanys artificials, «bassetes», que retindrien l'aigua en la partida i fer un altre *venturi* en la desembocadura del riu Molinell. El replantejament d'aquest projecte costa a la Conselleria 2.000 milions de pessetes. Actualment, la Conselleria d'Agricultura té

Zones marítimes a protegir al País Valencià

- 1.—Penya-segat de Vinaròs i marjal de Peníscola.
- 2.—Serra d'Irta (Peníscola).
- 3.—Prat de Cabanes (Torreblanca).
- 4.—Cap de la Cona (Orpesa).
- 5.—Delta del riu Millars.
- 6.—Marjal i dunes de Nules i d'Almenara a Sagunt.
- 7.—Marjal de l'Horta Nord.
- 8.—Parc Natural de l'Albufera.
- 9.—Muntanya de Cullera.
- 10.—Marjals del sud del Xúquer.
- 11.—Marjals i dunes de Xeraco-Xeresa.
- 12.—Marjal i dunes de Pego-Oliva.
- 13.—Montgó, cap de Sant Antoni.
- 14.—Cap de Sant Martí-Punta Moraira.

Segons un estudi tècnic de la Conselleria d'Obres Públiques i Urbanisme, dels 464 quilòmetres de la costa valenciana, únicament queden per urbanitzar-ne 85. D'aquests, només 67 són declarats no urbanitzables pels ajuntaments corresponents. □

més de 500 milions destinats a aquest projecte. Al marge d'aquest pressupost, la Conselleria ha gastat ja més de deu mil milions en dur a terme un pla que contradiu totes les resolucions preses pel Consell d'Europa en matèria de zones humides. Si tenim en compte que els grans propietaris, com és ara Pascual Hermanos, SA, estan comprant

els terrenys de la marjal, l'administració està dessecant amb diners públics unes terres que han passat a mans privades.

Darrere de tot això hi ha un perill: que el 60% de les terres dels grans propietaris poden convertir la Marjal en zona urbanitzable atès el Pla d'Ordenació Urbanística. □